

Jan Cholínský o novém čísle časopisu *Securitas Imperii* 42-43

22.2.2024 - Martin Vacek | Ústav pro studium totalitních režimů ČR

Na přelomu roku vyšlo další číslo odborného časopisu *Securitas Imperii*, který vydává Ústav pro studium totalitních režimů. Obsah nového vydání v rozhovoru přiblížil jeho šéfredaktor PhDr. Jan Cholínský:

Pane šéfredaktore, jak je obecně toto vydání tentokrát koncipováno?

Tak, jak jsou jeho stálí čtenáři zvyklí. V časopise jsou tedy tradiční rubriky jako jsou studie, dokumenty, rozhovor, recenze a zprávy. A k tomuto jsme pak přidali ještě jednu netradiční rubriku jako přílohu, a to jsou referáty z jednoho ze seminářů, které v loňském roce uspořádal Ústav pro studium totalitních režimů.

Na titulní straně časopisu vidíme dvě, dá se říci, kontroverzní postavy československých dějin minulého století. Napovídá to něco o obsahu tohoto vydání *Securitas Imperii*?

Ano, samozřejmě. V loňském roce jsme si připomněli nešťastné 75. výročí komunistického převratu v Československu v únoru 1948 a část textů v časopise, včetně té zmíněné přílohy, se touto událostí zabývá.

Základem časopisu jsou tradičně vědecké studie. Na jaká témata se lze těšit v tomto čísle *Securitas Imperii* a od jakých autorů?

V časopise jsou tentokrát čtyři studie. První se nazývá *Retribuční justice po květnu 1945. Restitutio in integrum, nebo Nemesis?* a jejím autorem je historik a publicista Michal Janata. Je to velmi rozsáhlá práce, která se zabývá v našich podmínkách inovativním pohledem na problematiku poválečné justice a poválečného soudnictví. A také mnoha nespravedlnostmi, které toto soudnictví přineslo.

Druhá studie, jejímž autorem je slovenský historik profesor Robert Letz, je publikována pod názvem *Poválečný politický vývoj a římskokatolická církev na Slovensku 1945-1948*. Čili stejně jako první studie se zabývá poválečnou situací v Československu, respektive v jeho slovenské části. Přináší originální a dosud nepřiliš známý pohled na to, co se zde dělo po druhé světové válce a co bezprostředně předcházelo komunistickému převratu.

Další dvě studie se už týkají situace po únoru 1948. Autorkou první z nich – *Agenti-kurýři v propojení na slovenský exil jako součást protikomunistického odporu v období počátků studené války* je slovenská historička Beata Katrebová Blehová. Daná problematika je popsána na případu Alexandra Matúša. A čtvrtá studie – opět zaměřená na první polovinu padesátých let minulého století – se nazývá *Likvidace konfidenta? Osud Jiřího Hradeckého na pozadí ozbrojeného odporu proti vládě komunistické strany v letech 1948-1953* a jejím autorem je historik Adam Zítek.

V *Securitas Imperii* nesmějí chybět ani takzvané dokumenty. S čím seznamujete čtenáře tentokrát?

Tentokrát je to obsáhlý editovaný soubor dokumentů historika a politika Pavla Žáčka. Publikuje ho pod názvem *„Když je Bůh s námi, kdo proti nám?“ Americké přípravy na válečný konflikt. Zpráva Bohuslava Hrubého o rozmísťování vysílaček v Československu v letech 1948-1949*. V souboru je

přiblížena počáteční fáze protikomunistického odboje v rámci studené války. Blahoslav Hrubý byl blízkým spolupracovníkem amerického zpravodajce Charlese XXXXXX, který v Československu vedl protikomunistické aktivity jako zástupce americké vlády a spolupracoval i s některými významnými českými odbojáři. Blahoslav Hrubý, o němž je tento soubor dokumentů především, byl jedním z nich.

Zařadili jste do aktuálního vydání časopisu také rozhovor s Irinou Ščerbakovou. Čím je zajímavá paní Ščerbaková a o čem je tento rozhovor?

O čem je, už napovídá jeho název: *Stalinské represe, nevládní organizace Memorial a historický výzkum v ruských archivech*. Rozhovor vedl historik Ústavu pro studium totalitních režimů Jan Dvořák spolu s Michaelou Stoilovou a paní Irina Ščerbaková, ruská historička, je zajímavá především tím, že stála u zrodu nevládní paměťové organizace Memorial, která se zabývá dokumentováním a mapováním komunistického totalitního režimu v Sovětském svazu.

Závěr časopisu obstaraly přílohy. Jak jste už prozradil na začátku, jde o referáty ze semináře „Vítězný únor 1948“ nespádl z čistého nebe. Které a s jakými tématy byly vybrány?

Jedním ze zařazených příspěvků je můj pod názvem *Milníky na cestě ke komunistickému puči v Československu*, dále byl vybrán text historika Ústavu pro studium totalitních režimů Jaroslava Rokoského: *Cesta k Únoru 1948 - zákaz agrární strany a perzekuce jejích představitelů*, pak referát historičky Jany Kuslové *Stíhání Jana Antonína Bati a vedoucích představitelů firmy Baťa po druhé světové válce* a na závěr studie *Třídní boj v praxi. Cílená likvidace veteránů RAF (1945-1948/50)* ředitele a historika Ústavu pro studium totalitních režimů Ladislava Kudrny.

Pane šéfredaktore, děkuji za detailní představení nového čísla odborného časopisu Securitas Imperii 42-43. Vypadá velmi zajímavě. Časopis pak lze zakoupit ve vybraných knihkupectvích nebo na stránkách knihkupectví Kosmas.

<https://www.ustrcr.cz/jan-cholinsky-o-novem-cisle-casopisu-securitas-imperii-42-43>